

ORZECZNICTWO TRYBUNAŁU KONSTYTUCYJNEGO ZBIÓR URZĘDOWY

Seria B

Warszawa, dnia 13 maja 2025 r.

Pozycja 131

POSTANOWIENIE

z dnia 17 grudnia 2024 r.

Sygn. akt Ts 55/24

Trybunał Konstytucyjny w składzie:

Michał Warciński,

po wstępnym rozpoznaniu na posiedzeniu niejawnym skargi konstytucyjnej P.S. o zbadanie zgodności:

- 1) art. 27 § 5 ustawy z dnia 27 lipca 2001 r. – Prawo o ustroju sądów powszechnych (Dz. U. z 2023 r. poz. 217, ze zm.) w zakresie, w jakim „upoważnia Ministra Sprawiedliwości do odwołania prezesa albo wiceprezesa sądu bez opinii Krajowej Rady Sądownictwa”, z art. 2, art. 10 ust. 1 i art. 186 ust. 1 w związku z art. 173 i art. 178 ust. 1 Konstytucji Rzeczypospolitej Polskiej;
- 2) art. 27 § 5a zdanie drugie ustawy Prawo o ustroju sądów powszechnych w zakresie, w jakim „dopuszcza niewiążący charakter negatywnej opinii Krajowej Rady Sądownictwa wydanej w przedmiocie zamiaru Ministra Sprawiedliwości odwołania prezesa albo wiceprezesa sądu”, z art. 2, art. 10 ust. 1 i art. 186 ust. 1 w związku z art. 173 i art. 178 ust. 1 Konstytucji,

p o s t a n a w i a:

1) odmówić nadania dalszego biegu skardze konstytucyjnej;

2) oddalić wniosek o zabezpieczenie roszczenia skargi konstytucyjnej.

UZASADNIENIE

W skardze konstytucyjnej wniesionej do Trybunału Konstytucyjnego 12 marca 2024 r. (data nadania) P.S. wystąpił z żądaniem przytoczonym na tle następującego stanu faktycznego.

Minister Sprawiedliwości, w piśmie z 4 marca 2024 r. (nr [...]), skierowanym do Kolegium Sądu Okręgowego w K. i Sądu Rejonowego w K., na podstawie art. 27 § 2 w związku z art. 27 § 1 pkt 2 ustawy z dnia 27 lipca 2001 r. – Prawo o ustroju sądów powszechnych (Dz. U. z 2023 r. poz. 217, ze zm.; dalej: p.u.s.p.) poinformował Kolegium Sądu o zamiarze odwołania skarżącego (sędziego Sądu Okręgowego w K.) z funkcji Prezesa Sądu Rejonowego w K. i zwrócił się do Kolegium o wyrażenie w tym zakresie opinii. Na podstawie art. 27 § 3 p.u.s.p. Minister Sprawiedliwości zawiesił skarżącego w pełnieniu czynności Prezesa Sądu Rejonowego w K. ze skutkiem od 4 marca 2024 r.

Skarżący zarzucił, że określony w zakwestionowanych przepisach tryb odwoływania przez Ministra Sprawiedliwości prezesów i wiceprezesów sądów powszechnych narusza zasady: trójpodziału władzy, demokratycznego państwa prawnego, poprawnej legislacji i jednoznaczności przepisów prawnych. Zakłóca bowiem ciągłość funkcjonowania kluczowych organów sądu, jakimi są prezes i wiceprezes.

Trybunał Konstytucyjny zważył, co następuje:

1. Rozpatrywana skarga konstytucyjna nie spełnia wymagań konstytucyjnych oraz ustawowych, które pozwalają na nadanie jej dalszego biegu.

Po pierwsze, w niniejszej sprawie nie występuje przesłanka ostatecznego rozstrzygnięcia (o prawach i wolnościach skarżącego). Na gruncie utrwalonego orzecznictwa Trybunału, informacja Ministra Sprawiedliwości o zamiarze podjęcia określonych czynności w przyszłości nie może być zakwalifikowana jako rozstrzygnięcie w sprawie, o którym stanowi art. 79 ust. 1 Konstytucji (por. postanowienia TK wydane w pełnym składzie z: 8 listopada 2000 r., sygn. SK 18/99; OTK ZU 7/2000, poz. 258; 4 grudnia 2000 r., sygn. SK 10/99, OTK ZU 8/2000, poz. 300; 24 października 2001 r., sygn. SK 10/01, OTK ZU 7/2001, poz. 225; 4 lipca 2004 r., sygn. SK 16/02, OTK ZU nr 7/A/2004, poz. 77; 6 lipca 2005 r., sygn. SK 27/04, OTK ZU nr 7/A/2005, poz. 84; 21 marca 2007 r., sygn. SK 40/05, OTK ZU nr 3/A/2007, poz. 36; 24 października 2007 r., sygn. SK 7/06, OTK ZU nr 9/A/2007, poz. 108; 9 grudnia 2008 r., sygn. SK 94/06, OTK ZU nr 10/A/2008, poz. 185; 21 września 2011 r., sygn. SK 6/10, OTK ZU nr 7/A/2011, poz. 73; 19 czerwca 2012 r., sygn. SK 37/08, OTK ZU nr 6/A/2012, poz. 69; 10 marca 2015 r., sygn. SK 65/13, OTK ZU nr 3/A/2015, poz. 35; 3 listopada 2015 r., sygn. SK 64/13, OTK ZU nr 10/A/2015, poz. 169; 20 czerwca 2018 r., sygn. SK 3/13, OTK ZU A/2018, poz. 41; wyrok TK z 28 października 2015 r., sygn. SK 59/13, OTK ZU nr 10/A/2015, poz. 162; postanowienia TK z: 16 października 2002 r., sygn. SK 43/01, OTK ZU nr 5/A/2002, poz. 77; 21 marca 2006 r., sygn. SK 58/05, OTK ZU nr 3/A/2006, poz. 35; 2 kwietnia 2008 r., sygn. SK 93/06, OTK ZU nr 3/A/2008, poz. 48; 16 czerwca 2009 r., sygn. SK 22/07, OTK ZU nr 6/A/2009, poz. 97; 3 sierpnia 2011 r., sygn. SK 13/09, OTK ZU nr 6/A/2011, poz. 68; 7 maja 2013 r., sygn. SK 31/12, OTK ZU nr 4/A/2013, poz. 46; 5 listopada 2013 r., sygn. SK 15/12, OTK ZU nr 8/A/2013, poz. 127; 14 stycznia 2014 r., sygn. SK 54/12, OTK ZU nr 1/A/2014, poz. 7; 22 lipca 2014 r., sygn. SK 28/12, OTK ZU nr 7/A/2014, poz. 87; 26 listopada 2015 r., sygn. SK 8/13, OTK ZU nr 10/A/2015, poz. 182; 30 listopada 2015 r., sygn. SK 30/14, OTK ZU nr 10/A/2015, poz. 184; 29 czerwca 2016 r., sygn. SK 26/15, OTK ZU A/2016, poz. 48; 6 lipca 2016 r., sygn. SK 27/15, OTK ZU A/2016, poz. 55; 17 maja 2017 r., sygn. SK 7/16, OTK ZU A/2017, poz. 42; 11 kwietnia 2018 r., sygn. SK 24/17, OTK ZU A/2018, poz. 17; 4 października 2018 r., sygn. SK 30/15, OTK ZU A/2018, poz. 56; 12 maja 2021 r., sygn. SK 114/20, OTK ZU A/2021, poz. 26; 12 maja 2021 r., sygn. SK 116/20, OTK ZU A/2021, poz. 28; 1 czerwca 2022 r., sygn. SK 124/20, OTK ZU A/2022, poz. 32; 17 października 2023 r., sygn. SK 27/22, OTK ZU A/2023, poz. 77; 25 kwietnia 2024 r., sygn. SK 5/21, OTK ZU A/2024, poz. 43; postanowienia TK wydane na etapie rozpoznania wstępnego z: 5 grudnia 1997 r., sygn. Ts 14/97, OTK ZU nr 1/1998, poz. 9; 4 lutego 1998 r., sygn. Ts 1/97, OTK ZU nr 2/1998, poz. 18; 20 maja 1998 r., sygn. Ts 76/98, OTK ZU SUP/1999, poz. 53; 6 czerwca 2001 r., sygn. Ts 7/01, OTK ZU 5/2001, poz. 148; 22 września 2005 r., sygn. Ts 63/05, OTK ZU nr 1/B/2006, poz. 35; 26 lipca 2007 r., sygn. Ts 131/07, OTK ZU nr 5/B/2007, poz. 260; 4 października 2007 r., sygn. Ts 47/07, OTK ZU nr 2/B/2008, poz. 67).

Ponadto, informacja Ministra Sprawiedliwości nie ma waloru ostateczności, której wymaga art. 79 ust. 1 Konstytucji. Zgodnie z rozwijającym ten przepis art. 77 ust. 1 ustawy z 30 listopada 2016 r. o organizacji i trybie postępowania przed Trybunałem Konstytucyjnym

(Dz.U. z 2019 r. poz. 2393; dalej: u.o.t.p.TK), skarga konstytucyjna może być wniesiona po wyczerpaniu drogi prawnej, o ile droga ta jest przewidziana, w ciągu 3 miesięcy od dnia doręczenia skarżącemu prawomocnego wyroku, ostatecznej decyzji lub innego ostatecznego rozstrzygnięcia. Wyczerpanie drogi prawnej jest warunkiem koniecznym, z punktu widzenia subsydiarności skargi konstytucyjnej, do jej merytorycznego rozpoznania. Skarżący ma zatem obowiązek uprzedniego skorzystania ze zwyczajnych środków odwoławczych. W przypadku braku dostępu do drogi sądowej, konieczne jest uprzednie uzyskanie orzeczenia stwierdzającego niedopuszczalność takiego środka z mocy prawa (por. postanowienia pełnego składu TK z: 19 czerwca 2012 r., sygn. SK 37/08, OTK ZU nr 6/A/2012, poz. 69; 10 marca 2015 r., sygn. SK 65/13, OTK ZU nr 3/A/2015, poz. 35; 19 października 2021 r., sygn. SK 72/20, OTK ZU A/2021, poz. 55; postanowienia TK z: 4 lipca 2023 r., sygn. SK 81/22, OTK ZU A/2023, poz. 66; 9 maja 2023 r., sygn. SK 20/22, OTK ZU A/2023, poz. 48; 8 czerwca 2022 r., sygn. SK 74/20, OTK ZU A/2022, poz. 39; 12 maja 2021 r., sygn. SK 114/20, OTK ZU A/2021, poz. 26; 12 maja 2021 r., sygn. SK 115/20, OTK ZU A/2021, poz. 27; 12 maja 2021 r., sygn. SK 116/20, OTK ZU A/2021, poz. 28; 23 lutego 2021 r., sygn. SK 33/20, OTK ZU A/2021, poz. 12; 19 stycznia 2021 r., sygn. SK 47/19, OTK ZU A/2021, poz. 9; 17 lipca 2019 r., sygn. SK 5/19, OTK ZU A/2019, poz. 42; 9 kwietnia 2019 r., sygn. SK 7/19, OTK ZU A/2019, poz. 15; 6 czerwca 2018 r., sygn. SK 44/15, OTK ZU A/2018, poz. 37; 17 października 2017 r., sygn. SK 47/15, OTK ZU A/2017, poz. 67; 14 stycznia 2014 r., sygn. SK 54/12, OTK ZU nr 1/A/2014, poz. 7; 29 października 2002 r., sygn. SK 20/02, OTK ZU nr 5/A/2002, poz. 79; postanowienia TK wydane na etapie rozpoznania wstępnego z: 12 marca 2020 r., sygn. Ts 152/18, OTK ZU B/2020, poz. 205; 15 stycznia 2020 r., sygn. Ts 90/18, OTK ZU B/2020, poz. 261; 16 września 2019 r., sygn. Ts 93/19, OTK ZU B/2020, poz. 22; 23 lipca 2019 r., sygn. Ts 74/19, OTK ZU B/2020, poz. 17; 18 czerwca 2019 r., sygn. Ts 92/17, OTK ZU B/2023, poz. 68; 11 lipca 2018 r., sygn. Ts 147/17, OTK ZU B/2019, poz. 135; 20 marca 2018 r., sygn. Ts 216/17, OTK ZU B/2018, poz. 109; 13 grudnia 2017 r., sygn. Ts 124/17, OTK ZU B/2018, poz. 72; 25 czerwca 2017 r., sygn. Ts 145/16, OTK ZU B/2019, poz. 87; 21 czerwca 2017 r., sygn. Ts 148/16, OTK ZU B/2017, poz. 271; 5 kwietnia 2017 r., sygn. Ts 222/16, OTK ZU B/2017, poz. 81; 8 grudnia 2016 r., sygn. Ts 238/16, OTK ZU B/2018, poz. 101; 6 lipca 2011 r., sygn. Ts 154/10, OTK ZU nr 4/B/2011, poz. 318; 21 czerwca 2010 r., sygn. Ts 243/09, OTK ZU nr 6/B/2010, poz. 454; 19 marca 2010 r., sygn. Ts 157/09, OTK ZU nr 4/B/2010, poz. 290; 15 grudnia 2009 r., sygn. Ts 173/08, OTK ZU nr 1/B/2010, poz. 25).

Braki powyższych przesłanek stanowią samodzielne, bezwzględne przyczyny odmowy nadania skardze konstytucyjnej dalszego biegu. Niemniej skarga zawiera także inne wady procesowe, stanowiące samodzielne podstawy odmowy nadania jej dalszego biegu.

Po drugie bowiem, zaskarżone przepisy nie były podstawą prawną czynności Ministra Sprawiedliwości, wyrażonych w piśmie z 4 marca 2024 r. (nr [...]). W skardze zakwestionowano zatem regulacje, które w sprawie nie zostały zastosowane.

Po trzecie, żaden z powołanych w skardze wzorców kontroli (art. 2, art. 10 ust. 1 i art. 186 ust. 1 w związku z art. 173 i art. 178 ust. 1 Konstytucji) nie wyraża wolności lub prawa, o których stanowi art. 79 ust. 1 Konstytucji.

2. Wobec odmowy nadania skardze konstytucyjnej dalszego biegu, żądanie zabezpieczenia roszczenia skargi stało się bezprzedmiotowe.

Z powyższych względów należało postanowić, jak w sentencji (art. 79 ust. 1 Konstytucji, art. 53, art. 61, art. 77 i art. 79 u.o.t.p.TK).

POUCZENIE

Na podstawie art. 61 ust. 5 u.o.t.p.TK skarżącemu przysługuje prawo wniesienia zażalenia na powyższe postanowienie w terminie 7 dni od daty jego doręczenia.